

Dr. NÉGYESI Imre

AZ ÖNKORMÁNYZATOK INFORMATIKAI STRATÉGIÁJA ÉS A MAGYAR INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM STRATÉGIÁ ÖSSZEFÜGGÉSEI

THE LOCAL GOVERNMENTS' INFORMATICS STRATEGY AND THE HUNGARIAN INFORMATION SOCIETY THE CONTEXTS OF A STRATEGY

A Magyar Információs Társadalom Stratégia készítésének egyik célja az volt, hogy megvalósuló stratégia-ként bizonyítsa, az informatika, az információs és kommunikációs technológia nem pusztán lehetőség, hanem hatékony eszköz. A stratégia ugyanakkor azt kívánja elérni, hogy Magyarországon tíz éven belül tudás-alapú gazdaság, információs társadalom, állam és önkormányzat alakuljon ki. A stratégia tehát azok számára készült, akik bíznak Magyarországon, felemelkedésében, sikerében, és akik tenni is kívánnak ezért. Ennek a cikknek a célja pedig az, hogy megvizsgálja, milyen módon viszonyulnak ehhez a megfogalmazott elvekhez az önkormányzatok által elkészített saját informatikai stratégiák, segítve ezzel a fő célok elérését.

It was one of the aim of Hungarian Information Society Strategy making in order to prove it as a strategy to be realized, the informatics, the informational and communicational technology not merely opportunity, but efficient device. The strategy wishes to attain it by ten being an economy with a knowledge basis, information societies inside a year in Hungary at the same time, let a state and a local government take shape. The strategy so they prepared for him, who trust Hungary, his rise, his success and who wish to do something for this. The aim of this article though it, that examines it on a what kind of manner they relate to this to the worded principles the own informatics strategies prepared by the local governments, helping the achievement of the capital aims with this.

BEVEZETÉS

A Magyar Információs Társadalom Stratégia [1] (a továbbiakban: MITS) a gazdaság és a társadalom felzárkózásának stratégiája az európai fejlődéshez. Céljaiban és megoldásaiban az európai értékrendet és cselekvési utakat követi, a végrehajtás során figyelembe veszi a magyar adottságokat és lehetőségeket. A MITS az ország felzárkózása kulcsának az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának kiterjesztését tekinti. E technológiák széleskörű alkalmazása biztosíthatja a gazdaság modernizálását, a hatékonyság és versenyképesség növelését, és ezen keresztül egy új fejlettségi szint, az információs társadalom célkitűzéseinek megvalósítását. A MITS információs társadalomról akkor beszél, amikor az információs ágazat társadalmi, gazdasági súlya dominánssá válik, az információ beépül az egyének, szervezetek és intézmények mindennapjaiba, és a társadalmi kommunikáció nagy része a digitális csatornákon zajlik. Az információ mind szélesebb körű és könnyű elérése segíti a társadalom megújulását, mobilizációját, utat nyit az egyéni kezdeményezőkézségnek, vállalkozó kedvnek, globálissá teszi az emberi tudás megszerzését és megosztását, és soha nem látott mértékben sokszorozza meg azt. Mindezek a célok csak akkor valósulhatnak meg, ha az információ egyenlő mértékben jut el a lakosság teljes egészéhez. Ez a folyamat csak akkor lehet sikeres, ha a lakossággal közvetlenül is kapcsolatban levő önkormányzatok informatikai stratégiája tükrözi ezeket a törekvéseket.

EURÓPAI UNIÓS ELVÁRÁSOK AZ ÖNKORMÁNYZATI INFORMATIKÁBAN

Mielőtt megkezdenék az önkormányzatok helyzetének elemzését tekintsük át röviden a vonatkozó EU-s dokumentumokat. Az eEurope 2005 [2] az Európai Unió akciótérve az információs társadalom kiépítésére. 1999 decemberében az Európai Bizottság indította el az eEuropa kezdeményezést, melyet az Európai Tanács 2000 júniusában az eEurope 2002 akciótérvként fogadott el. 2002 májusában az Európai Bizottság az eEurope 2002 folytatásaként kidolgozta az eEurope 2005-öt, amely a 2003-2005 közötti időszakra folytatja az eEurope keretében elkezdett munkálatokat. Az eEurope egyben része a lisszaboni stratégiának, amely célul tűzte ki, hogy az Európai Unió a legversenyképesebb és legdinamikusabb tudásalapú gazdaság legyen 2010-re. Az eEurope akciótérv két, egymást erősítő akciócsoporton alapul. *Egyrészt* ösztönözni kívánja a szolgáltatások, alkalmazások és tartalom fejlesztését, mind az elektronikus közszolgáltatások, mind az elektronikus kereskedelemre kiterjedően, *másrészt* támogatja a fentiek alapjául szolgáló szélessávú infrastruktúra és biztonság kérdéskörébe tartozó projekteket.

Az IDA [3] (the Interchange of Data between Administrations) programot 1995-ben indította el az Európai Bizottság, vállalkozásokért felelős főigazgatósága. Célja a közigazgatás elektronikus adatcseréjének lehetővé tétele, melyet közigazgatási hálózatok és alkalmazások kiépítésének támogatásával ér el. Az 1719/99/EK („irányelvek”) és 1720/99/EK („interoperabilitás”) európa parlamenti és tanácsi döntéssel 1999-ben lépett az IDA második szakaszába, melyet a már meglévő uniós és tagállami hálózatok egységesítése jellemez, valamint az eEurope akciótérvben megfogalmazott ügyfél-centrikus szemlélet. Az IDA II. program 2004. december 31-ig tartott, és évi 24 millió eurós költségvetéssel rendelkezett. Az IDA program elsősorban az európai szektorális közcélú hálózatok megteremtését támogatta, a hálózat kialakításának bármely fázisában (előkészítés, megvalósíthatóság, kifejlesztés és értékelés, üzembe helyezés). Az elbírálás — az európai dimenzió és a közcélúság mellett — a következő szempontok játszottak szerepet:

1. a kialakítandó hálózat az IDA generetikus szolgáltatásait és alkalmazásait használja fel;
2. a hálózat feleljen meg az európai szabványoknak és a nyilvánosan hozzáférhető műszaki követelményeknek;
3. a hálózat alkalmazza más közösségi programok pl.: a kutatás-fejlesztési programok eredményeit.

Az Információs Társadalmi Technológiák Program [4] (Information Society Technologies Programme, IST) az Európai Unió Hatodik Kutatásfejlesztési Keretprogramjának (Sixth Frameworkprogramme for Research, Technological Development and Demonstration Áactivities) része. Az IST program jelentőségét jelzi, hogy 3,8 milliárd eurós költségvetéssel rendelkezik. A program elsődleges célja a felhasználóbarát információs társadalom megteremtése az Európai Unióban. Ezért a program olyan kutatás-fejlesztéseket támogat, amelyek reális gazdasági és társadalmi szükséglet kielégítésére irányulnak, európai hozzáadott értékkel rendelkeznek, és szolgálják az európai versenyképesség növelését.

Az IST program négy, egymáshoz szorosan kapcsolódó téma köré csoportosíthatja a támogatandó projekteket:

1. Az 1. téma a rendszerek és szolgáltatások az állampolgárok számára. Az IST program 1. témája az európai állampolgárok azon igényére alapoz, hogy kiváló minőségű és elérhető árú általános szolgáltatásokat vehessenek igénybe. A kutatásfejlesztés kiemelt területei ezen a téren az egészségüggyel, fogyatékosokkal, közigazgatással, környezetvédelemmel és szállítással kapcsolatos információs társadalmi szolgáltatások.
2. A 2. téma a távmunka és elektronikus kereskedelem új módszereit taglalja. Az IST program 2. témája az egyének és szervezetek számára kívánja lehetővé tenni, hogy munkájukban és üzletvitelük során hatékonyabbak legyenek, növelvén a vállalkozások versenyképességét és az egyének munkakörülményeinek minőségét, valamint a fogyasztók bizalmát. Ennek keretében az IST támogatja az új szervezeti paradigmák megjelenését s az informatikai és távközlési technológiák konvergens alkalmazása útján, a fogyasztói bizalmat növelő technológiákat, továbbá az egyéni és csoportos alkalmazások fejlesztését az új szervezeti környezetben.
3. A 3. téma a multimédia tartalmakkal és alkalmazásokkal foglalkozik. Az IST program 3. témája Európa kiemelt szerepét kívánja biztosítani a tartalomipar terén az európai népek kreativitására és kulturális sokféle-

ségére alapozva. A támogatandó projektek ebben a körben a következők: interaktív elektronikus kiadás, digitális kulturális örökség és tartalom, oktatás és továbbképzés, fordító és tolmács programok, valamint információ elérési szűrési és kezelési technológiák.

4. A 4. téma az alapvető technológiák és infrastruktúrák kérdését taglalja. Az IST 4. témája a több alkalmazást kiszolgáló alapvető technológiák és infrastruktúrák európai szintű fejlesztését továbbá használatát támogatja. Ennek kapcsán az IST a következő kutatási területekre összpontosít: az informatikai és távközlési technológiák konvergenciája, mobil illetve személyi technológiák, mikroelektronika, szoftver technológiák valamint ergonómia, szimulációs és vizualizációs technológiák, többszenzoros interfészek, perifériák, alrendszerek, mikro rendszerek fejlesztése.

AZ INFORMATIKAI STRATÉGIAFEJLESZTÉS ALAPJAI

Függetlenül az informatikai stratégiát felhasználó szervezettől a stratégiafejlesztés megkezdése előtt, vagy egy-egy terület felülvizsgálata előtt kell elvégezni el, kell készíteni egy Behatórolási Tanulmányt (a továbbiakban: BT). A BT az informatikai stratégiafejlesztésnek alapvető döntés-előkészítő lépéseit tartalmazza, beleértve magának a stratégiafejlesztésnek a szervezését, az erőforrásokkal való ellátását és az irányítását. A BT négy fő terület vizsgálatára fordít figyelmet:

1. Milyen részstratégiákat és tanulmányokat kell előzetesen elkészíteni, azok mire terjedjenek ki, és milyen területekre vizsgálatára kerüljön a hangsúly?
2. Az informatikai részstratégia, hogyan tükrözi a MITS alapelveit, az e-közigazgatás bevezetési stratégiájának elveit, illetve mennyire van összhangban annak információbiztonsági részstratégiájával vagy más fejlesztési tervekkel?
3. Hogy lehet ezeket a részstratégiákat elkészíteni, milyen erőforrásokra lesz szükség és milyen szakértelmet igényelnek, milyenek a költségeket jelenthet, mennyi lesz a végrehajtásra fordított idő. Meg kell határozni a felelősségi köröket és az ellenőrzés rendszerét is?
4. Milyen kérdéseket kell feltenni és megválaszolni annak érdekében, hogy elkerülhetők legyenek a késedelmek és a felesleges ráfordítások?

Ezen általános megközelítés után nézzük meg, hogyan néz ki ez a folyamat a vizsgálat tárgyát képező önkormányzatok tekintetében. Az informatikai stratégiafejlesztés valószínűleg alapvető hatással lesz az önkormányzati hivatal egészére, ugyanakkor a stratégiafejlesztés módszerének, eljárásrendjének ismerete elősegíti az önkormányzat vezetőiben és dolgozóiban, hogy megértsék az informatika fontosságát és indokoltságát.

Az elsődleges kérdés, hogy *milyen szempontokat kell megvizsgálni az önkormányzatok tekintetében az informatikai stratégia elkészítése előtt*. A vizsgálat elején azonnal tisztázni kell, hogy szükség lesz-e fejlesztések végrehajtására az önkormányzat informatikai stratégiájának kialakításához. Ez a gazdasági tényezők figyelembe vétele mellett, azért is lényeges, mert a kialakításra kerülő informatikai stratégiának szervesen illeszkedni kell a meglévő munkafolyamatokba. Természetesen figyelembe kell venni az önkormányzatnál folyamatban lévő más fejlesztéseket is. Vizsgálni kell továbbá a rendelkezésre álló szükséges minőségű, szakértelmű és mennyiségű humán erőforrásokat, amelyek hiányában szükség lehet más alternatívák kidolgozására vagy külső tanácsadók bevonására, amelyhez előzetesen biztosítani kell a pénzügyi fedezetet. Vizsgálni kell azt is, hogy összhangban vannak-e a stratégiafejlesztésnél javasolt súlypontok illetve megközelítések a képviselőtestület (Informatikai Bizottság) elképzeléseivel és az önkormányzat vezetősége számára megfelelő ellenőrzést tesznek-e lehetővé a javasolt tervek?

A következő vizsgálandó terület az *önkormányzatok működési környezete*, mely több szempontból is hatással lesz a kialakítandó stratégiára. A működési környezet vizsgálatakor minden külső hatást és lehetőséget figyelembe kell venni. Pontosan kell megfogalmazni a politika és más kényszerítő erők hatásának mértékét, fontossági sorrendjét, az önkormányzat működésének céljait valamint helyzetét. Lényeges kérdés a jogszabályi háttér ismerete, amelyen belül ismerni és érteni kell a helyi jogalkotás rendelkezéseit, valamint a tervezett információs rend-

szerekkel kapcsolatban esetlegesen érvényben lévő hatósági ellenőrzési, illetve korlátozó rendelkezéseket is. Előre meg kell határozni a tervek jóváhagyói körét és ehhez kapcsolódóan a felső vezetés megértését és egyetértését meg kell szerezni.

Ahhoz, hogy az önkormányzatok működési környezete teljes egészében vizsgálható legyen úgynevezett működési modellek megalkotása szükséges. Ennek létrehozása során különböző szempontokat kell figyelembe venni. Ezen belül meg kell ismerni a vezetők (polgármester, jegyző), illetve a képviselőtestület tagjainak véleményét, mert egyetértésük szükséges az elkészített modellekkel kapcsolatban. Miután ez a modell átfogja az önkormányzat hivatala tevékenységek minden elemét, össze kell egyeztetni más elvégzett és dokumentált vizsgálatokkal azért, hogy feltárják, milyen területek élvezzenek elsőbbséget az információs rendszerrel történő támogatásban. A modell fő célja, hogy következtetéseket és útmutatást adjon a stratégiafejlesztő munkacsoportnak, feltáruljanak az informatikai részstratégiával párhuzamosan megválaszolható kérdések, meghatározhatóvá válnak a szükséges intézkedések továbbá kiderüljön az is, hogy más módon is fel lehet-e használni a modellt (pl. a kezdő munkások kiképzésében és oktatásában, vagy a polgármesternek történő tanácsadásban stb.)?

Mindezek után következhet a jelenlegi rendszerek elemzése, amely érinti a meglévő, illetve a tervezett információs rendszereket, ismerteti céljait és felhasználásukat, szolgáltatásaik terjedelmét, helyét, életkorukat, értéküket, hatékonyságukat, a befektetett tőkét. Az információs rendszerek üzemeltetésének jelenlegi módját is meg kell vizsgálni, beleértve az irányítási, a szervezeti és a műszaki jellemzőket. A leírást kiegészíti egy olyan értékelés, amely jellemzi egy rendszer fontosságát az önkormányzat szempontjából (rangsorolásukat és a várható hasznukat) és a költségük nagyságát. Az elemzések során célszerű az alkalmazásokat csoportosítani, például a típusuk, a működési területük, vagy az egymás közti kapcsolatuk alapján.

Az információs rendszerekben megtestesülő jelenlegi befektetés mértéke fontos építő eleme a jövő informatikájának. A változás jövőbeli ütemének korlátjait megszabja, hogy mennyi erőforrást kötnek le ezek a rendszerek. Az információs rendszereket működtető berendezések élettartama ritkán hosszabb, mint tíz év, de az önkormányzat igénye az alkalmazásra rendszerint túléli ezt. Világos különbséget kell tenni ezért az alkalmazásba, illetve a berendezésbe történő befektetés között. Az elemzésnek fel kell tárnia azokat a rendszereket, amelyeknek folyamatosan szerepet kell kapniuk az önkormányzat életében, azokat, amelyek tökéletesítésre szorulnak, hogy az önkormányzat igényeinek meg tudjanak felelni, és azokat is, amelyeknek az élettartama erősen korlátozott. Az alkalmazások vizsgálata azért fontos, mert ezen alkalmazások testesítik meg azt, hogy az önkormányzatnak mit kell tenni azért, hogy a lehető legtöbb hasznot nyerhesse ki az információs rendszerekből, tehát a jövő informatikai fejlesztéseire vonatkozó alternatívák kidolgozásának nélkülözhetetlen alapját képezik.

Az információs rendszerek tervezése során kiemelt figyelmet kell fordítani a követendő irányítási és műszaki koncepciók megfogalmazására is. Ez magában foglalja az információs rendszerek kifejlesztésének, illetve bevezetésének módját, az üzemeltetésükért felelős funkciók struktúráját, a szervezeti háttérét és a végrehajtását. Ilyenek lehetnek a munka-erőellátás (felvétel, oktatás, tanácsadók), a rendszerfejlesztés (környezet, eszközök és technikák), a beszerzés (házon belül, kívülről, versenyhelyzet, ellátási területek), a biztonság (bizalmasság, titkosság, sebezhetőség, védelem, hozzáférés). A követendő irányítási és műszaki koncepciók eredetileg a Stratégiai tanulmányban kerülnek kidolgozásra, és a forgatókönyv megválasztása során rendszerint módosulhatnak. Majd a stratégia-meghatározás szakaszában fogalmazzák meg és fogadják el véglegesen. (Ez kiegészülhet a megvalósítási tervek készítése során egyéb tevékenységek, illetve további tanulmányok eredményeképpen.)

Az irányítási és műszaki koncepciók tehát azzal foglalkoznak, hogy lehet a Stratégiai irányvonalban megjelenő informatikai célokat elérni. A projektek pusztá felsorolása még nem alkot stratégiát. Az irányítási és műszaki koncepciók támogatják az informatikai terveket és megadják azokat az irányítási, szervezeti, technológiai illetve eljárásrendi struktúrákat, amelyek a javasolt információs rendszerek sikeres megvalósításához szükségesek. Mint ilyenek keretét adnak az informatikai részstratégiája megvalósulásának, és biztosítják, hogy a sikeres teljesítés elérhető lehessen. Új koncepciók bevezetése körültekintő, de határozott kezelést igényel tekintve, például a sze-

repkörök megváltozását. Ebből következően a képviselő-testület által határozottan támogatott koncepciók világos megfogalmazására van szükség.

Az irányítási és műszaki koncepciókat több szempont figyelembe vételével kell elkészíteni. Melyek lehetnek ezek a szempontok:

1. Átfogóan és közvetlenül támogatják-e az irányítási és műszaki koncepciók az informatikai stratégia irányvonalát?
2. Megvalósíthatóak-e a koncepciók, tehát megvan-e az erőforrásháttérük és hogyan illeszkednek egyéb más koncepciókba és megközelítésekbe (pl. nemzetközi elvárások...)?
3. Mi a hatásuk a szervezetre és a felhasználókra? A felhasználók megértik-e és elfogadják-e majd a kidolgozott koncepciókat?
4. Világos-e, hogy kinek van felelőssége az informatikai rendszerekkel kapcsolatban és ki fog ezen a területen vezetni?
5. Érthető-e a műszaki koncepciók minden következménye? (A laikusok számára is érthető nyelven történő megfogalmazás és a felesleges szakmai zsargon elkerülése segítheti a megértést!)
6. Milyen további munkára van szükség a koncepciók kibővítéséhez, illetve finomításához, ki és mikor fogja ezt elvégezni?

Az önkormányzati informatikai stratégia kidolgozása során a különböző erőforrásokat különböző időpillanatokban kell vizsgálni. Ezek az erőforrások személyi, szakmai, anyagi, technikai, infrastrukturális, szervezeti, szabályozási, módszertani és know how (tudja hogyan?) területekre terjedhetnek ki. A személyi feltételeknek meg kell valósulnia a hivatali struktúrában oly módon, hogy el kell jutni az önálló, csak a stratégiatervezéssel foglalkozó személyzet hiányától, amikor minden dolgozó a munkájához kapcsolódó feladatokat önállóan kezeli, odáig, hogy az eljárásrendek beépülnek a hivatal SZMSZ-ébe, munkaköri leírásába, az eljárásrendek megvalósításának és fejlesztésének feltételi szerepelnek a hivatal költségvetésében továbbá képzési tervében is. Ha eleinte a hivatal informatikai személyzete nem foglalkozik az IKT technikák és technológiák fejlesztésével, akkor az informatikai személyzet szakmai igényét meg kell szilárdítani, majd a szükséges fejlesztéseknek állandó helyet kell kapni az önkormányzat tervezésében. Amennyiben a hivatalok költségvetésében nincs elkülönített forrás az adatkezelés technológiai fejlesztésére, illetve az ahhoz kapcsolódó feltételek ellátására, szerepeltetni kell azokat, hogy az elektronikus szolgáltatásokból származó bevételek tervezhetővé váljanak. Amennyiben a hivatal hardver és szoftver állománya elavult, nem kihasznál, a fejlesztés a stratégiai terv alapján történik. Amennyiben a hivatali infrastruktúra nem egységes, a belső és a külső kommunikáció színvonala alacsony, ennek fejlesztési is a stratégiai terv alapján történik. Ha a hivatal szervezeti között nincs integrált kapcsolat, a belső alkalmazások is szigetszerűen működnek, és a szervezetek közötti adatcsere feltételei nem megoldottak, akkor az irányítási és ellenőrzési rendnek be kell épülni az önkormányzat SZMSZ-ébe, és így a gyakorlati megvalósítások rendszeressé válhatnak. A szabályozás tekintetében fontos, hogy ha az önkormányzaton belül hiányoznak az IKT használat s biztonság eljárásrendjei, az eljárásrendek ellenőrzése és értékelése részévé válják az önkormányzat SZMSZ-ének, és a gyakorlati megvalósítása is rendszeressé váljon. Ha teljesen hiányzik az elektronikus szolgáltatások bevezetéséhez szükséges informatikai módszertan, el kell jutni odáig, hogy az adaptált informatikai módszertan alapján dolgozzanak az informatikusok, majd megvalósuljon a módszertan fejlesztése a stratégia alapú tervezés alapján. Végül, ha nincs megfelelő képzés és szakismeret az önkormányzat hivatali dolgozói között, továbbá az informatikus személyzet az önálló fejlesztésekben nem érdekelt, meg kell valósítani a dolgozók át- és továbbképzését folyamatos és stratégia alapú tervezés alapján.

AZ INFORMATIKAI STRATÉGIAFEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ALAPJAI

A stratégia megalkotásánál figyelembe kell venni az „Önkormányzat részstratégia” elemeit, ezáltal a MITS-el azonos alábbi általános feladatokat, célokat fogalmazhatunk meg:

1. *Megoldandó feladatok*

- 1.1. Saját középtávú informatikai stratégia és az ahhoz tartozó akcióterv elkészítése.
- 1.2. A működési folyamatok felülvizsgálatával egy gyorsabb hatékonyabb szervezeti működés megvalósítására nyílik lehetőség.
- 1.3. Az informatikai biztonsági stratégia elkészítése.
- 1.4. Az informatikai kultúra elmélyítése.

2. *Prioritások*

- 2.1. Az e-Önkormányzat (e-kistérség) kiépítése keretében az elektronikus ügyintézés és ügyfélszolgálat megvalósítása. (Az EU már megfogalmazta az elektronikus ügyintézésrel kapcsolatos konkrét követelményeit.)
- 2.2. Az önkormányzati statikus és a dinamikus weboldalak ablakot képesek nyitni a világra, az ún. egyablakos ügyintézésről a településmarketing hatékony megjelenítéséig. Hatékony eszközhöz jutnak az önkormányzatok a tájékoztatási, külső kapcsolataikkal kapcsolatos feladataik ellátásához.
- 2.3. A tudásmenedzsment egy olyan keretet biztosít, mely növeli a szervezet intelligenciáját, a létrejövő integrált tudásbázis hatékonyan képes támogatni a döntéshozatali folyamatot. Az EU-csatlakozást követően fontos szerepet fog betölteni az unió által elvárt megalapozottságú pályázatok elkészítésében, a projektek hatásainak nyomon követésében.

A „szolgáltató kormányzat” célkitűzéssel összhangban az önkormányzatok célja az ügyfelek, azaz az állampolgárok és az üzleti élet szereplői minél gyorsabb, hatékonyabb, a tér és idő korlátokat átlépő „kiszolgálása” (ügyintézés, tájékoztatás).

3. *Ügyintézés*

- 3.1. Gyorsabb, egységes, diszkrimináció-mentes ügyintézés.
- 3.2. Azonos ügy - azonos ügyintézés.
- 3.3. Hivatal - lakosság közti interakció biztosítása.
- 3.4. Az ügyfélfogadás térbeli és időbeli korlátainak kitolása, illetve feloldása.

4. *Szervezés*

- 4.1. Átlátható folyamatok, jogkövető megoldások kikényszerítése.
- 4.2. Felelőségek egyértelmű definiálása, nyomon követése konkrét esetekben is.
- 4.3. Elemzésekhez alapadatok generálása, statisztikai adatok előállítása, jelentések készítése (kb. 40 féle különböző statisztika létezik; pl. minden tárca, ágazat külön-külön kér adatokat; nincs koordináció a különböző statisztikai adatszolgáltatási igények vonatkozásában).
- 4.4. Önkormányzatok közötti információ-csere korszerű előmozdítása.
- 4.5. Minőségbiztosítás módszerek bevezetése, egységesítése.
- 4.6. Fokozatosan kiépíthető e-Önkormányzati (e-kistérségi) modell kialakítása.
- 4.7. Eljárási viták, felelősségi kérdések eldöntéséhez tényadatok szolgáltatása.
- 4.8. Szükségtelen adatszolgáltatások, párhuzamos munkafolyamatok elkerülése.
- 4.9. Párhuzamos irattárak kiküszöbölése.
- 4.10. Adatvédelmi rendszabályok betartásának biztosítása.
- 4.11. Egységes archiválás biztosítása, törvényes adatőrzési időszakok betartatása.
- 4.12. Államigazgatási adatvagyron bővítése.
- 4.13. Egységes közigazgatási fogalomtár definiálása és felhasználása.
- 4.14. Az önkormányzati szervek munkatársainak informatikai felkészültségének elmélyítése.

5. *Gazdaságosság*

- 5.1. A korrupció visszaszorítása, felderítés megkönnyítése.
- 5.2. Gazdaságos, korszerű, munkaerő, és időtakarékos ügyvitel.
- 5.3. Önkormányzati munkaerő-mobilitás megkönnyítése, a munkaerő-képzés egységesítése.
- 5.4. Tipizált rendszerek fejlesztésével beszerzési/fejlesztési költségek minimalizálása.

A közszolgáltatások végzésére vonatkozó legutóbbi uniós ajánlás, a „Common List of Basic Public Services” az EU a tagállamok számára kötelezettségeket határoz meg az állampolgároknak, illetve az üzleti élet szereplőinek elektronikusan nyújtandó közszolgáltatások körére és azok Interneten keresztül történő igénybevételének szintjeire vonatkozóan. Ezen belül négy fejlettségi szintet különböztet meg, amelyek közül nyilvánvaló cél a negyedik szint mihamarabbi elérése:

1. szint: információ: on-line információk nyújtása a közigazgatási szolgáltatásokról;
2. szint: egyirányú interaktivitás: nyomtatványok, űrlapok, adatlapok letöltésének, kinyomtatásának lehetősége;
3. szint: kétirányú interaktivitás: nyomtatványok, űrlapok, adatlapok on-line úton történő kitöltése, beleértve a hitelesítést;
4. szint: ügyintézés és a teljes ügymenet elektronizálása: döntés, kézbesítés, illetékek lerovása.

ÖSSZEFOGLALÁS, KÖVETKEZTETÉSEK

Az előzőekben leírtaknak megfelelően a hazai és nemzetközi elvárásokat figyelembe véve informatikai szemmel vizsgálva a szolgáltató önkormányzat megteremtése érdekében tekintettük át a stratégiai célokat. Az önkormányzatok szintén ezen irányelvek alapján állítják össze a vizsgált informatikai stratégiai terveiket. Ezek a tervek képezik majd a jelenlegi helyzet elemzésének eredményeit is — figyelembe véve — az önkormányzatok rövid- és hosszú távú terveinek alapját. Természetesen egy komplex információs rendszer kialakítása rengeteg nehézséggel és feladattal jár. Annak érdekében, hogy az önkormányzaton belül kialakuljon egy egységes információs rendszer több kritériumnak kell teljesülni. Ez magában foglalja a felsővezetői elkötelezettség egyértelmű biztosítását a teljes időszaka alatt. Az informatika valós helyének és szerepének elhelyezését a hivatalban, a hivatali dolgozók megfelelő ösztönzését illetve bevonását a sikeres megvalósítás érdekében, továbbá a belső folyamatok egyértelmű meghatározását, függetlenül a személyektől. A kapcsolódó intézmények stratégiai feladatainak egyértelmű meghatározását és a kapcsolódó országos és helyi jogszabályok megalkotását. Ha e kritériumok teljesülnek, akkor megvalósulhat az önkormányzatok informatikai stratégiájának nem csak a minimális, de az optimális programja is.

Kulcsszavak: információs társadalom, informatika, informatikai stratégia, önkormányzat

Keywords: information society, informatics, informatics strategy, local government

FELHASZNÁLT IRODALOM

[1] <http://www.ihm.gov.hu/data/19797/MITS%20teljes%20anyaga.pdf>

[2] <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24226.htm>

[3] <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24147a.htm>

[4] http://europa.eu/pol/infso/index_hu.htm